

QUI NO MORI DEL LLAMP, MORI DEL TRO...

Una expressió característica i expressiva per indicar que per morir hi vol sempre una excusa i que, a la fi, totes les excuses són bones. Són talment tantes les concauses de la mort, que tots i cadaú de mosaltres pot ésser testimoni i pot portar la pròpia experiència, i contar un dels tants fets luctuosos vivits en família, entre parents o entre amics.

En aqueixes ocasions se fan sempre una gran quantitat de xàtxares i de hipòtesis sobre les causes i la incidència de aquesta o de aquella circumstància, sobretot si aquella persona no és morta de vellesa, causa que habitualment se considera "natural". I de les discussions i de les hipòtesis se passa, inevitablement, a les possibles responsabilitats: ... Si fóra fet així, o si fóra fet allí, si hi fóra estat aquell o aquell altre...; ... cadaú té el propi destí; ... tot és

escrit; ... sabem on se naix, però no sabem on morim; o, bella descoberta!, ... tots a la fi tenim de morir.

Són, aquestes, les ocasions i les circumstàncies en les quals tots sem doctors i professors, on cadaú té una experiència o una "història" de recontar. Una experiència o una història que, naturalment, és sempre més interessant o més simbòlica de aquelles dels altres.

És també de tenir en compte, per comprendre aquestes situacions psicològiques, que l'home, a tort o a raó, no ha mai tengut un bon raport amb la mort i poca és la importància que li donem, si no no posarívem en moviment totes aquestes dinàmiques, finalitzades més a exorcitzar la por que no a trobar explicacions i motivacions concretes i autèntiques.

En fi recordem també que aque-

sta manera de diure la utilitzem també per situacions que no tenen res a veure amb la mort, i a les quals però se pot aplicar la mateixa dinàmica: se diu per exemple de dos amic que no han tallat l'amistat quan han tengut motivacions de una certa importància, i després deixen de ésser amics per un motiu insignificant.

Vito Loy